

MỤC LỤC	TRANG
1. MỞ ĐẦU	
1.1. Lý do chọn đề tài.....	2
1.2. Mục đích nghiên cứu.....	4
1.3. Đối tượng nghiên cứu.....	5
1.4. Phương pháp nghiên cứu.....	5
1.5. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	5
2. NỘI DUNG	6
2.1. Cơ sở lý luận của vấn đề.....	6
2.2. Thực trạng của vấn đề.....	8
2.3. Các biện pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề	11
2.4. Kết quả đạt được	18
3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	19
3.1. Kết luận	19
3.2. Kiến nghị	20
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	22

1. MỞ ĐẦU

1.1. Lý do chọn đề tài:

1.1.1. Lý do khách quan:

- Trong nhà trường xã hội chủ nghĩa ở bất cứ bước nào, dù là củng cố, phát triển hay hoàn thiện cũng đều đòi hỏi phải nâng cao chất lượng và hiệu quả của quá trình giáo dục các chuẩn mực đạo đức, pháp luật cho học sinh. Đó là vấn đề có tính quy luật.

- Trong hoàn cảnh hiện nay, đất nước đang chuyển mình đổi mới, cơ hội nhiều nhưng thách thức không ít nên hơn bao giờ hết, công tác Giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường phải là yêu cầu có tính chất tuyệt đối. Nếu không làm tốt được điều này thì không thể nói đến nhân cách xã hội chủ nghĩa, đến tính chất nhà trường xã hội chủ nghĩa.

- Bởi ngày nay, nói đến tư tưởng, chính trị, đạo đức trong nhà trường phổ thông được coi là bộ phận cốt lõi, làm nền tảng giáo dục phổ thông, là một mặt cực kì quan trọng trong quá trình giáo dục, hình thành nhân cách xã hội chủ nghĩa phát triển toàn diện theo mục tiêu của Nghị quyết số 29/NQ-TW/ ngày 4/11/2013 của Đảng “Đối với giáo dục phổ thông, tập trung phát triển trí tuệ, thể chất, hình thành phẩm chất, năng lực công dân, phát hiện và bồi dưỡng năng khiếu, định hướng nghề nghiệp cho học sinh. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chú trọng giáo dục lý tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống, ngoại ngữ, tin học, năng lực và kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Phát triển khả năng sáng tạo, tự học, khuyến khích học tập suốt đời. Hoàn thành việc xây dựng chương trình giáo dục phổ thông năm 2018. Bảo đảm cho học sinh có trình độ Trung học cơ sở (hết lớp 9) có tri thức phổ thông nền tảng, đáp ứng yêu cầu phân luồng mạnh sau Trung học cơ sở; Trung học phổ thông phải tiếp cận nghề nghiệp và chuẩn bị cho giai đoạn học sau phổ thông có chất lượng. Nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục, thực hiện giáo dục bắt buộc 9 năm từ sau năm 2020” .

- Giáo dục đạo đức cho học sinh là việc làm thường xuyên của người cán bộ giáo dục trong nhà trường. Văn hóa và đạo đức là hai mặt của một vấn đề phải được coi trọng và tiến hành đồng thời, như lời Hồ Chủ Tịch đã từng dạy: “ Người có tài mà không có đức là người vô dụng, người có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”

- Giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường hiện nay được chúng ta quan niệm là hình thái ý thức xã hội, là hệ thống những tư tưởng được xã hội công nhận, là những nguyên tắc chuẩn mực mà mỗi con người phải có trong cuộc sống của mình. Suy rộng ra đó là những quan điểm của cuộc sống được biểu hiện bằng những hành vi hằng ngày trong các giao tiếp và ứng xử giải quyết những vấn đề trong cuộc sống đời thường của mỗi người.

- Chính sách mở cửa và cơ chế thị trường đã tác động đến nhiều mặt trong đời sống của con người Việt Nam, kể cả quan hệ xã hội và đời sống tâm lý của học sinh. Tác động tích cực làm thay đổi đời sống vật chất và tinh thần của người Việt Nam nhưng vẫn còn là một phần ảnh hưởng tiêu cực, nhất là đối với tầng lớp thanh thiếu niên hiện nay. Thực tế trong thời gian qua số tội phạm gia tăng, tỷ lệ tội phạm trong thanh thiếu niên chiếm tỷ lệ lớn, trong đó tỷ lệ học sinh xuống cấp về đạo đức đáng báo động. Gần đây, trên mạng xã hội liên tiếp cho thấy rất nhiều vụ học sinh đánh nhau, đánh hội đồng ở các trường học.

- Từ thực tế của cả nước cho thấy ở các trường trung học cơ sở, tỷ lệ học sinh có đạo đức yếu, biểu hiện lệch lạc về tư tưởng xảy ra ở rất nhiều trường.

- Còn dư luận bên ngoài đối với đạo đức của học sinh thì: Học sinh bây giờ không cần cù học tập, không chịu tu dưỡng đạo đức, không có chí tiến thủ và thiếu niềm tin vào cuộc sống... Tuy nhiên đó không phải là điều đưa ra để đánh giá tất cả học sinh mà vẫn còn có lời khen dành cho học sinh chăm chỉ, vượt khó.

- Dù ở góc độ nào, quan niệm nào đi chăng nữa, chúng ta không thể yên tâm khi mà số học sinh lười học, học lệch, tinh thần tự giác và ý thức tổ chức chưa cao vẫn còn nhiều. Trong nhà trường và cả trong gia đình đang có xu hướng coi nhẹ các môn khoa học xã hội, nhân văn, giáo dục thẩm mỹ, tình trạng vi phạm trật tự an toàn giao thông, vệ sinh công cộng trong học sinh còn phổ biến. Tình trạng gây gỗ, dùng vũ lực trong học sinh vẫn còn, thậm chí cá biệt vẫn có học sinh vi phạm pháp luật nghiêm trọng. Vấn đề lịch sự, lễ độ, hiếu thảo đang còn là những tiêu chuẩn đạo đức phải phấn đấu.

1.1.2 Lý do chủ quan:

- Năm học 2020-2021, bản thân tôi là Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn. Tôi có nhận thức rằng sự giám sát về đạo đức của học sinh trong nhà trường có một phần trách nhiệm của bản thân, trong quá trình nghiên cứu lần này tôi muốn tìm hiểu, phân tích, đề xuất một số biện pháp, góp phần chỉ đạo công tác Giáo dục đạo đức cho học sinh thông qua giáo viên chủ nhiệm ngày càng đạt hiệu quả cao hơn, bước đầu làm tiền đề cho việc đổi mới chương trình giáo dục phổ thông năm 2018 của toàn ngành Giáo dục và Đào tạo.

1.2. Mục đích nghiên cứu:

- Qua tìm hiểu thực trạng và nguyên nhân của việc học sinh vi phạm đạo đức, đặc biệt là tình trạng bạo lực học đường hiện nay trong các trường học nói chung (trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành nói riêng), từ đó chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm giáo dục đạo đức cho học sinh nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trong năm học này và những năm tiếp theo.

- Nêu một số kiến nghị đối với cấp trên.

- Rút ra nhiều bài học kinh nghiệm bổ ích cho bản thân cũng như cho giáo viên chủ nhiệm.

1.3. Đối tượng nghiên cứu:

- Giáo viên và học sinh trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành, huyện Cư Jút, tỉnh Đắk Nông, (đặc biệt là 27 giáo viên đang trực tiếp làm công tác chủ nhiệm và 987 học sinh toàn trường)

1.4. Phương pháp nghiên cứu:

- Sáng kiến nghiên cứu trực quan, phân tích tài liệu, tổng kết đánh giá kết quả đạt được, những chuyên đề đã nghiên cứu trước đây, từ điều lệ trường học, tài liệu tham khảo có liên quan đến nội dung nêu trên.

- Tình hình thực tế việc dạy và học của nhà trường, từ các kế hoạch nhà trường, hồ sơ giáo viên, và đặc biệt là sự quản lí của giáo viên chủ nhiệm về công tác giáo dục đạo đức cho học sinh.

1.5. Giới hạn phạm vi nghiên cứu:

Do thời gian có hạn, sáng kiến nghiên cứu trong phạm vi chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành, huyện cư Jút, tỉnh Đắk Nông đồng thời đề ra một số giải pháp nhằm ngăn chặn tình trạng vi phạm đạo đức của học sinh ở trường Trung học cơ sở.

2. NỘI DUNG

2.1. Cơ sở lý luận của vấn đề:

2.1.1. Giáo dục:

Giáo dục là quá trình hình thành nhân cách con người, được tổ chức có mục đích, có kế hoạch thông qua hoạt động và giao lưu của người giáo dục và người được giáo dục, nhằm chiếm lĩnh những kinh nghiệm của lịch sử xã hội loài người.

2.1.2. Giáo dục đạo đức:

- Đạo đức là một hình thái ý thức thuộc thượng tầng kiến trúc của xã hội, nó là một hệ thống những tư tưởng được coi là những chuẩn mực, những quy tắc để điều chỉnh, đánh giá hành vi con người, giúp con người có thái độ đúng đắn trong các mối quan hệ xã hội.

- Trong nhà trường chúng ta, Giáo dục đạo đức cho học sinh là phát triển về mặt đạo đức của nhân cách xã hội chủ nghĩa, là trang bị cho các em hệ thống chuẩn mực đạo đức, nguyên tắc đạo đức mà mỗi người sinh ra và lớn lên đều phải tuân thủ. Giáo dục đạo đức cho học sinh còn là giáo dục ý thức đạo đức, tình cảm đạo đức, kĩ xảo và thói quen đạo đức. Hình thành cho các em các quan hệ ứng xử, biết thế nào là lễ độ, là trật tự, tôn ti tối thiểu của thuần phong mỹ tục dân tộc, biết quan hệ hài hòa giữa cá nhân và tập thể và biết rèn luyện cách sống “Mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người”.

- Mục tiêu Giáo dục là: “Đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện có đạo đức, tri thức, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực của công dân, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. (*Luật giáo dục – Điều 2 trang 8*)

- Trên tinh thần đó, Giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường là một bộ phận quan trọng trong việc hình thành con người mới xã hội chủ nghĩa Việt Nam, mà người giáo viên chủ nhiệm cần thực hiện nghiêm túc.

- Để việc Giáo dục đạo đức cho học sinh có hiệu quả, điều không kém phần quan trọng và có tính quyết định là việc tổ chức của người quản lý chỉ đạo sát sao, khoa học bao nhiêu thì hiệu quả của Giáo dục đạo đức cho học sinh ngày càng lớn bấy nhiêu.

- Trong việc thực hiện Giáo dục đạo đức cho học sinh ở nhà trường là trách nhiệm chung của tất cả các lực lượng trong và ngoài xã hội, dưới sự chỉ đạo và phối hợp của nhà quản lý với các bộ phận trong nhà trường. Đặc biệt quan trọng nhất là giáo viên chủ nhiệm - người Cha - người Mẹ thứ hai của các em, giáo dục và dạy bảo cho các em trở thành người có ích cho xã hội.

2.1.3. Giáo viên chủ nhiệm lớp:

- Giáo viên chủ nhiệm phải là người có kinh nghiệm và uy tín, là người tổ chức cơ bản mọi công tác giáo dục trong lớp mình đang đảm nhiệm, là người thầy hướng dẫn gần gũi và hiểu rõ, nắm vững hoàn cảnh, tâm lý từng học sinh, từ đó có các biện pháp giáo dục sát với từng đối tượng để đạt hiệu quả cao trong công việc. Giáo viên chủ nhiệm chịu trách nhiệm chính về giáo dục nề nếp, kỉ luật, đạo đức, tư cách, tác phong lễ độ và hành vi văn minh của học sinh, phụ trách việc triển khai và hướng dẫn thực hiện quá trình học tập, rèn luyện của các em ở trường.

- Giáo viên chủ nhiệm chịu trách nhiệm trước Hiệu trưởng về việc tổ chức giáo dục đạo đức cho học sinh lớp mình phụ trách.

- Chức năng cơ bản của giáo viên chủ nhiệm là phải xây dựng cho được một tập thể đoàn kết, hòa thuận và học tập tiến bộ. Muốn thực hiện điều đó giáo viên chủ nhiệm phải tiến hành các biện pháp tập thể như: Họp cán sự lớp, tổ chức các hoạt động tập thể như: Cắm trại, thể thao, văn nghệ, làm báo tường, sinh hoạt chủ điểm,... Và phải biết tổ chức công tác với từng học sinh như: Giúp học sinh yếu, phân tích tình trạng học sinh vô kỷ luật, học sinh khó dạy, giáo dục tính cách học sinh cá biệt,... Đồng thời phải thường xuyên liên hệ với giáo viên bộ môn để giáo dục uốn nắn những học sinh thường vắng học không phép, không thuộc bài,... Liên hệ thường xuyên với gia đình học

sinh thông qua sổ liên lạc điện tử và các buổi họp mặt để báo cáo kết quả học tập rèn luyện cho các em từng tuần, từng tháng.

- Giáo viên chủ nhiệm còn phải phối hợp chặt chẽ với tổng phụ trách Đội để sơ kết kiểm tra, đánh giá chính xác công tác thi đua giữa cá nhân, các tổ chức và lớp mình phụ trách mỗi tuần, mỗi tháng. Căn cứ để xếp loại hai mặt giáo dục của học sinh sau mỗi học kỳ.

- Như vậy giáo viên chủ nhiệm có vai trò, vị trí và trách nhiệm rất quan trọng trong công tác giáo dục toàn diện học sinh, mà đặc biệt hơn cả là giáo dục đạo đức cho các em, nhằm hình thành phẩm chất, năng lực con người mới xã hội chủ nghĩa. Đây là một công tác cực kỳ khó khăn trong giai đoạn mà tình hình đạo đức học sinh đang xuống cấp ở một số trường học, nó luôn đòi hỏi phải trải qua một quá trình giáo dục lâu dài, phải vận dụng bằng nhiều con đường, nhiều phương pháp, phương tiện, nhiều lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường cùng phối hợp, hỗ trợ. Nhưng trước mắt giáo viên chủ nhiệm có trách nhiệm nặng nề hơn cả.

2.2. Thực trạng của vấn đề:

2.2.1. Đặc điểm tình hình:

- Năm học 2020-2021 Trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành được Thành lập trên cơ sở sáp nhập trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh với trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành xã Nam Dong, huyện Cư Jút, tỉnh Đắk Nông theo quyết định số 1984/QĐ-UBND, ngày 18 tháng 8 năm 2020 của Ủy ban nhân dân huyện Cư Jút. Tổng số cán bộ, giáo viên, công nhân viên là 79 người, tổng số học sinh là 987 em đóng trên địa bàn toàn xã Nam Dong, vì vị trí địa bàn rộng nên sau khi sáp nhập, trường vẫn giữ nguyên hai điểm trường để đảm bảo việc đi lại cho học sinh. Cho nên trong công tác quản lí có nhiều bất cập, việc đi lại của giáo viên cũng ảnh hưởng không nhỏ, việc thực hiện nhiệm vụ quản lí học sinh của đồng chí Tổng phụ trách Đội và các giáo viên chủ nhiệm cũng gặp không ít khó khăn, từ đó ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giáo dục đạo đức học sinh.

- Qua việc tìm hiểu từ giáo viên đang trực tiếp giảng dạy, từ phụ huynh học sinh, thực tế từ bản thân chúng kiến, hiện nay tình trạng đạo đức của học sinh nói chung trong đó có học sinh trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành nói riêng, chất lượng đạo đức của học sinh xuống cấp khá nghiêm trọng. Các hành vi vi phạm phổ biến như: Nói tục, đánh nhau, vô lễ với thầy cô, bố mẹ, anh chị, trộm cắp, không chấp hành nội quy nhà trường... Đặc biệt nhất hiện nay đó là việc xúc phạm nhân cách nhà giáo đã và đang xảy ra khá nhiều. Vấn đề này làm ảnh hưởng không nhỏ đến tinh thần các thầy, cô đứng trên bục giảng và cũng là thách thức không nhỏ đối với các nhà quản lý giáo dục, đặc biệt là đội ngũ giáo viên chủ nhiệm.

2.2.2. Tình hình học sinh:

- Qua số liệu báo cáo chất lượng cuối năm về xếp loại đạo đức học sinh ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành năm học 2019-2020, thì đại đa số các em được đánh giá đạo đức tốt, khá, số ít các em được đánh giá đạo đức trung bình và hầu như rất ít khi nhìn thấy học sinh bị xếp loại đạo đức yếu.

- Điều đó cho ta thấy nhà trường đã cố gắng rất nhiều trong việc tổ chức Giáo dục đạo đức cho các em theo đúng quy định của Bộ giáo dục và đào tạo. Có giờ dạy giáo dục công dân, có giờ sinh hoạt lớp để giáo viên chủ nhiệm kiểm điểm, nhắc nhở quá trình rèn luyện đạo đức của học sinh, bên cạnh đó giáo viên chủ nhiệm còn phối hợp với gia đình để thúc đẩy cho học sinh chuyên cần, chăm chỉ, lễ độ.

- Tuy nhiên từ thực tế cho thấy việc học sinh vi phạm đạo đức trong nhà trường vẫn còn phổ biến. Theo thống kê báo cáo từ đồng chí Tổng phụ trách Đội năm học 2019-2020, đã có hàng chục học sinh vi phạm đạo đức nghiêm trọng nhưng chưa đến mức phải lập hội đồng kỉ luật như em Nguyễn Gia Huy lớp 7C, em Hoàng Hữu Nam lớp 8A, em Phạm Gia Khánh lớp 7B, em Nguyễn Văn Hải lớp 8A, em Vũ Thùy Linh lớp 7B Nguyễn Trường Phong lớp 7A là một học sinh cá biệt và còn nhiều học sinh khác nữa. Từ đó Chi bộ, Ban giám hiệu nhà trường đã đưa việc Giáo dục đạo đức cho học sinh

ngay từ đầu năm học 2020-2021 là nhiệm vụ chính trị quan trọng hàng đầu của tập thể sư phạm.

- Và nhìn từ góc độ xã hội, người ta đã nhận thức được rằng: “Trước các thầy giáo, cô giáo, cha mẹ thì các em ngoan hiền nhưng ra khỏi trường và đến nơi công cộng thì tính cách của một số em mới bắt đầu được bộc lộ”.

- Nhiều học sinh ở lớp luôn được thầy yêu bạn mến, đóng góp rất nhiều thành tích tốt cho phong trào của lớp và nhà trường, thế nhưng không ai có thể ngờ được rằng ra khỏi trường, chính học sinh đó lại là thiếu niên vi phạm pháp luật. Lại có những trường hợp ở trong gia đình em rất lễ độ với cha mẹ, nhưng đến trường lại là học sinh xúc phạm danh dự nhà giáo. Các thầy cô giáo khi biết được điều này không ai nói được lời nào, vừa bàng hoàng vừa bức xúc.

2.2.3. Tình hình giáo viên chủ nhiệm:

- Ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành số lượng giáo viên dư nhưng rất ít giáo viên làm tốt công tác chủ nhiệm, hầu hết giáo viên chủ nhiệm chỉ để tính tiết chủ nhiệm và họ nghĩ công tác chủ nhiệm chỉ đơn thuần là nhận kế hoạch của nhà trường về phổ biến tới học sinh của lớp là xong. Còn học sinh vi phạm như: đi học trễ, không thuộc bài, mất trật tự, không hợp tác, bị thanh niên bên ngoài lôi kéo... Thì họ rất lúng túng về cách xử lý, dẫn đến không xử lý kịp thời, hầu hết họ giao cho cán sự lớp, thậm chí họ không biết được học sinh lớp mình vi phạm những gì và lớp đứng thứ bao nhiêu. Những giáo viên chủ nhiệm này không nắm được tâm lý của học sinh, thiếu tình cảm yêu thương thật sự đối với những học sinh có biểu hiện hư hỏng, ý thức trách nhiệm chưa cao. Bên cạnh đó không thể không nhắc đến đó là tính dân chủ giữa nhà trường và gia đình, giữa giáo viên và học sinh, mới nghe qua ta thấy đây là một cơ chế tạo sự gần gũi trong mối quan hệ thầy - trò, tuy nhiên một số phụ huynh và học sinh đã quá lạm dụng quan điểm này và họ bênh con cái một cách thái quá, tạo áp lực không nhỏ cho người giáo viên, đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm - người luôn gần gũi với những đứa con thân yêu của họ. Vì vậy mà hiện nay người giáo viên chủ nhiệm trong quá trình

thực hiện Giáo dục đạo đức cho học sinh họ thậm chí không dám dùng hết biện pháp giáo dục để dạy bảo học sinh của mình. Đây cũng là một rào cản lớn ảnh hưởng đến việc giáo dục đạo đức học sinh. Trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành không nằm ngoài những tình trạng trên, đa số giáo viên chủ nhiệm rất nhiệt tình trong công tác, nhưng cũng có một số giáo viên còn e dè khi xử lý học sinh vi phạm đạo đức.

- Từ thực trạng trên tôi đã nghiên cứu và đưa ra sáng kiến ***“Một số biện pháp chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm giáo dục đạo đức học sinh ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành, huyện Cư Jút, tỉnh Đắk Nông”*** bằng cách xây dựng các biện pháp ngay từ khâu phân công chuyên môn đầu năm học, đồng thời xác định những biện pháp cần thiết phù hợp với đặc điểm tình hình tại đơn vị mà có thể triển khai một cách hiệu quả, cụ thể

2.3. Các giải pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề:

2.3.1. Việc lựa chọn giáo viên chủ nhiệm:

- Giáo viên chủ nhiệm giữ vai trò quan trọng đối với học sinh trong lớp. Đạo đức, tư cách, tác phong của giáo viên chủ nhiệm ảnh hưởng rất lớn đối với học sinh, chọn một giáo viên chủ nhiệm nghiêm túc, mẫu mực, nhiệt tình, có trách nhiệm sẽ ảnh hưởng ngay đến kết quả của học sinh lớp đó. Ngược lại, một giáo viên chủ nhiệm thiếu trách nhiệm, không gương mẫu, không nhiệt tình thì đạo đức của học sinh lớp đó sẽ sa sút. Do đó, việc lựa chọn giáo viên chủ nhiệm thật khó mà đạt đúng yêu cầu mong muốn theo các chuẩn sau đây: Phải có tinh thần trách nhiệm, có năng lực tổ chức, uy tín, có đạo đức và đặc biệt hiệu tâm lý và quý trọng các em, nhiệt tình với công việc.

- Thực chất tại trường, số giáo viên dư nhưng lựa chọn giáo viên chủ nhiệm thì rất khó cho nên phải lựa chọn những giáo viên có tâm huyết, năng lực làm công tác chủ nhiệm, lớp nào có học sinh nghịch nhiều thì phải bố trí giáo viên chủ nhiệm có tinh thần trách nhiệm và nghiêm túc trong công việc, có điều kiện bám trường, bám lớp, dễ dàng tiếp xúc với phụ huynh khi cần thiết phải phối hợp giáo dục.

- Chọn giáo viên chủ nhiệm cũng phải phù hợp với từng khối lớp học sinh.

- Ở khối lớp 6 các em mới chuyển cấp, đa số học sinh chưa quen với nề nếp sinh hoạt của trường Trung học cơ sở, hơn nữa những năm gần đây việc tuyển sinh đầu cấp chỉ xét tuyển căn cứ vào điểm thi cuối học kì II ở cấp tiểu học nên chất lượng học tập chưa đảm bảo và chất lượng đạo đức không đồng đều. Trước thực trạng đó, bố trí giáo viên chủ nhiệm khối 6 phải có kinh nghiệm, nghiêm túc, kiên trì để dần dần đưa các em vào kỷ cương, nề nếp chung của nhà trường. Chính vì vậy mà việc phân công giáo viên cho khối 6 cần phải cân nhắc kỹ và không được coi nhẹ.

- Ở khối lớp 7, khối lớp 8 sau một thời gian được rèn luyện trong trường các em đã quen với nề nếp, chỉ cần hướng dẫn, động viên, khuyến khích các em làm nhiều việc tốt, đồng thời giải quyết dứt điểm những biểu hiện chưa tốt trong sinh hoạt, học tập. Ở khối này nên để cho giáo viên chủ nhiệm từ lớp 6 theo lớp lên, có xáo trộn nhưng không đáng kể.

- Riêng khối 9 ở lớp cuối cấp các em tập trung vào học tập là chính, vì thế những biểu hiện vi phạm đạo đức giảm so với khối 7, 8. Các em đã trưởng thành hơn và nhiều em đã nhận thức được trách nhiệm của mình với gia đình, xã hội và cố gắng học tập. Cho nên khi phân công giáo viên chủ nhiệm lớp 9 cần cân nhắc kỹ lưỡng hơn và giáo viên chủ nhiệm lớp 9 phải là thầy cô chững chạc, có năng lực chuyên môn, có nhiều kinh nghiệm, phương pháp, nhất là phương pháp tổ chức, hướng dẫn cho học sinh ôn tập. Một khi các em có hứng thú học tập, tích cực tham gia các hoạt động xã hội sẽ không còn thời gian để nghĩ nhiều về chuyện chơi và giảm được việc vi phạm đạo đức. Việc lựa chọn giáo viên chủ nhiệm phải rất tế nhị, động viên khích lệ bởi trong thực tế giáo viên có năng lực dạy học thường không thích làm chủ nhiệm và ngược lại giáo viên muốn làm chủ nhiệm thường ít có năng lực dạy học hơn.

2.3.2. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm điều tra cơ bản để nắm tình hình học sinh:

- Muốn giáo dục được học sinh, giáo viên chủ nhiệm phải hiểu về mọi mặt: Hoàn cảnh gia đình, tâm tư tình cảm, kết quả học tập, đạo đức của các em trong năm học trước... Có hiểu rõ đối tượng thì mới có biện pháp giáo dục phù hợp:

- Vì vậy cần phải cho học sinh kê khai lý lịch rõ ràng và các số điện thoại của phụ huynh để liên hệ khi cần thiết. Từ đó xây dựng bảng xếp loại đạo đức học sinh từng tháng, năm. Bằng biện pháp này thường xuyên nắm được tình hình đạo đức của học sinh trong trường để kịp thời uốn nắn các trường hợp vi phạm nặng nề về đạo đức và khen thưởng các hành vi tốt của học sinh.

2.3.3. Cùng giáo viên chủ nhiệm xây dựng nội quy học sinh trong trường:

- Xây dựng quy định, nội quy nhà trường phù hợp với đặc điểm chung của trường, dựa trên cơ sở chung là Luật giáo dục, Điều lệ trường học. Để lập được nề nếp, kỉ cương của học sinh trong trường,

- Căn cứ đánh giá xếp loại thi đua giữa các khối lớp làm tiêu chuẩn để xét lao động tiên tiến đối với giáo viên chủ nhiệm lớp. Từ đó tạo ra một phong trào thi đua giữa các lớp học sinh và cả giáo viên chủ nhiệm trong trường. Chính vì vậy mà giáo viên chủ nhiệm phải quan tâm đến lớp, quan tâm đến giáo dục đạo đức cho học sinh khi mà điều đó gắn với trách nhiệm và cả quyền lợi của giáo viên chủ nhiệm.

2.3.4. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm xây dựng và thực hiện kế hoạch:

- Xây dựng kế hoạch là khâu ban đầu quan trọng, quyết định sự thành công hay thất bại của công việc đã định.

- Việc Giáo dục đạo đức cho học sinh là một quá trình giáo dục kết hợp nhiều lực lượng mà trong đó giáo viên chủ nhiệm có vai trò trực tiếp và quan trọng nhất. Nhiều giáo viên chủ nhiệm cho rằng: Làm giáo viên chủ nhiệm không cần phải xây dựng kế hoạch và không thấy được giáo dục đạo đức cho học sinh không chỉ ở những giờ trên lớp mà còn gắn liền với các hoạt động

khác trong và ngoài nhà trường, nên có những lớp mà chính người quản lý phải cùng giáo viên chủ nhiệm xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh theo từng chủ điểm giáo dục trong tháng dựa vào kế hoạch tổng thể của nhà trường, dựa vào tình hình chung của trường và đặc điểm của từng lớp để có kế hoạch sát với thực tế và có tính khả thi.

- Một tháng một lần, phải họp với giáo viên chủ nhiệm để nghe báo cáo tình hình thực hiện kế hoạch giáo dục đạo đức của học sinh trong lớp của tháng. Căn cứ vào đó nắm được việc thực hiện kế hoạch cũng như cách giáo dục đạo đức học sinh của từng giáo viên chủ nhiệm và từ đó có thể phân luồng được học sinh yếu kém về đạo đức của từng lớp để tiếp cận trực tiếp. Sau đó tổ chức một buổi gặp gỡ với tất cả những em học sinh này và bằng tâm lý nhà sư phạm, nhà quản lý, thuyết phục, khuyên nhủ, uốn nắn các em để trở thành học sinh ngoan, và cứ mỗi lần được gặp gỡ thì số học sinh chưa ngoan giảm hẳn. Đó là bước đầu thành công trong công tác Giáo dục đạo đức của giáo viên chủ nhiệm và không thể không nhắc đến vai trò của người quản lý.

2.3.5. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm giáo dục học sinh cá biệt:

- Giáo dục học sinh cá biệt là việc làm khó, mất nhiều thời gian và công sức, không phải giáo viên nào cũng thành công trong khi gia đình bó tay chỉ biết trông cậy vào nhà trường. Đã có nhiều giáo viên chủ nhiệm thất bại trong việc giáo dục đạo đức học sinh cá biệt, phần nhiều các trường hợp xảy ra trong các trường ở cấp Trung học cơ sở như là: Con nhà giàu, bố mẹ mãi đi làm xa để con ở nhà tự lo, thậm chí con quan chức. Những em này thường xuyên cúp tiết, thường xuyên nghỉ học, lôi kéo theo một số học sinh trong lớp tạo thành nhóm luôn phá phách, hăm dọa học sinh trong lớp.

- Nhưng cũng có giáo viên rất thành công trong việc giáo dục học sinh cá biệt. Qua trao đổi được biết những trường hợp này, giáo viên chủ nhiệm cảm hóa những học sinh cá biệt này bằng chính tình thương và trách nhiệm, bằng sự nhẹ nhàng, thường xuyên quan tâm, gặp gỡ trao đổi, chuyện trò, động

viên, tìm hiểu nguyên nhân sâu xa làm hỏng việc học, có những học sinh lý do rất đơn giản do hoàn cảnh gia đình bố, mẹ không hòa thuận dẫn đến con hư, những trường hợp này người giáo viên chủ nhiệm phải biết thông cảm hoàn cảnh của học sinh, đồng thời có sự giúp đỡ động viên kịp thời tạo cho em có cơ hội lấy lại lòng tin từ bạn bè, thầy cô.

2.3.6. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm phối hợp với gia đình và Hội cha mẹ học sinh:

- Gia đình là môi trường giáo dục đầu tiên của đứa trẻ, là người xây dựng nền tảng nhân cách cho trẻ em. Gia đình có ý nghĩa đặc biệt trong cuộc sống của mỗi cá nhân, là môi trường để trẻ thực hành những điều học được ở trường và rèn luyện hành vi.

- Đây là biện pháp giúp nhà trường, giáo viên chủ nhiệm giáo dục được nhiều học sinh cá biệt và giúp cho giáo viên chủ nhiệm nhìn và đánh giá học sinh toàn diện hơn (nhiều học sinh ở trường ngoan nhưng ở nhà đối xử với cha mẹ và người thân không tốt), ngược lại gia đình cũng biết con mình học ở trường học như thế nào, và giờ giấc ra sao. Nhưng thực tế giữa giáo viên chủ nhiệm với gia đình học sinh chưa có sự phối hợp thường xuyên, hầu hết giáo viên chủ nhiệm và phụ huynh chỉ gặp và trao đổi thông qua ba kỳ họp phụ huynh trong năm (đầu năm, cuối kỳ I, cuối kỳ II) cho nên rất nhiều việc đáng tiếc xảy ra vì mối quan hệ lỏng lẻo này. Có những trường hợp suốt cả năm học phụ huynh không biết con mình học ra sao? Chỉ đến cuối năm mới biết con mình học yếu, thường nghỉ học, cúp tiết. Giáo viên chủ nhiệm cho mời phụ huynh gặp nhưng lại mượn người khác đến gặp giáo viên chủ nhiệm và vì chủ quan, giáo viên chủ nhiệm không kiểm tra nên cuối năm học học sinh này bị lưu ban thì gia đình quay lại trách giáo viên chủ nhiệm.

- Nhận thức được tầm quan trọng của việc phối hợp với gia đình học sinh nên cần phải đặc biệt chú trọng nhiều đến việc chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm phối, kết hợp cùng gia đình học sinh để mục đích cuối cùng là đạt được hiệu quả cao nhất trong công tác giáo dục đạo đức của học sinh.

2.3.7. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm phối hợp với các đoàn thể, chính quyền địa phương:

- Các đoàn thể, chính quyền địa phương có vai trò rất lớn trong việc giáo dục đạo đức học sinh nhất là học sinh cá biệt, học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Từ sự phối hợp này người giáo viên chủ nhiệm phát hiện được hành vi không tốt của học sinh ở ngoài nhà trường. Bởi có những học sinh ở trường rất ngoan nhưng ở địa phương em lại giao du với những phần tử xấu mà khi chính quyền địa phương báo nhà trường và giáo viên chủ nhiệm mới biết.

Vì vậy nhà trường và chính giáo viên chủ nhiệm chủ động phối hợp với chính quyền địa phương nơi trường đóng để nắm bắt tình hình học sinh bỏ giờ, la cà những quán nước, chơi game xung quanh trường và rất nhiều chính quyền địa phương đã giải tỏa giúp nhà trường nhiều quán nước, quán game gần khu vực trường. Nhờ đó mà trật tự trường học đi vào nề nếp, tình trạng học sinh cúp học, la cà giảm đáng kể.

2.3.8. Cùng với giáo viên xếp loại đạo đức, khen thưởng, kỷ luật:

2.3.8.1. Xếp loại đạo đức hàng tháng:

- Các tiêu chuẩn để đánh giá đạo đức của học sinh cần được bàn bạc kỹ với giáo viên chủ nhiệm sau đó phổ biến cụ thể ngay từ đầu năm học để giáo viên chủ nhiệm căn cứ, đánh giá xếp loại đạo đức học sinh được chính xác.

- Yêu cầu giáo viên chủ nhiệm cần nhắc kỹ khi xếp loại để tránh việc xếp loại đạo đức học sinh theo chủ quan và thiếu căn cứ của giáo viên chủ nhiệm lớp.

- Mỗi tháng một lần họp giáo viên chủ nhiệm để nghe phản ánh kết quả học tập, xếp loại đạo đức của học sinh. Trên cơ sở đó cùng giáo viên chủ nhiệm giải quyết những tồn tại của lớp, từng học sinh cụ thể.

2.3.8.2. Khen thưởng kỷ luật:

- Khen thưởng: Được khen khi phấn đấu và làm việc tốt là điều mong muốn của tất cả mọi người. Đặc biệt là với học sinh, khen thưởng các em khi

tiên bộ là điều hết sức cần thiết, sẽ làm cho các em phấn khởi và sẽ tốt hơn. Nhưng khen phải đúng, phải kịp thời, chính xác, khen toàn diện, khen từng mặt, khen trước lớp hoặc trước trường. Các em sẽ rất phấn khởi khi thầy và bạn biết được kết quả rèn luyện phấn đấu của bản thân. Nhưng thông thường giáo viên chủ nhiệm thường chỉ tuyên dương về học tập mà ít tuyên dương về đạo đức, do đó hàng tuần nên động viên khen thưởng cho học sinh trong việc phấn đấu rèn luyện đạo đức có tiên bộ.

- Kỷ luật: Làm tốt thì khen, chưa tốt thì chê, có vậy mới có tác dụng giáo dục. Để lập lại kỷ cương trong trường học, yêu cầu giáo viên chủ nhiệm tôn trọng nhân cách của các em nhưng kiên quyết đối với những em cố tình vi phạm đạo đức và hướng dẫn kỷ luật học sinh theo từng cấp. Trường học là môi trường tốt nhất để các em rèn luyện và phấn đấu và chỉ khi nào không thể cảm hóa được mới đẩy các em ra khỏi môi trường giáo dục. Đó mới là biện pháp giáo dục đạo đức học sinh theo chương trình giáo dục phổ thông mới.

2.3.9. Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm ngăn chặn tình trạng bạo lực học đường:

- Đã đến lúc nhà trường và giáo viên chủ nhiệm phải thật sự quan tâm đến tình trạng này. Vấn đề đặt ra là cách giáo dục, giảm thiểu, ngăn ngừa như thế nào. Đòi hỏi chúng ta phải trăn trở, tìm tòi để có hướng giải quyết. Và để giải quyết tốt việc này, giáo viên chủ nhiệm cùng nhau kêu gọi sự chung tay của nhà trường, gia đình, xã hội và chính bản thân học sinh. Bên cạnh đó, người giáo viên chủ nhiệm phải kiên trì, phân tích, đánh giá những hành vi đúng, sai để học sinh nhận ra lỗi lầm. Đồng thời phối hợp chặt chẽ giữa các tổ chức trong nhà trường như: Công đoàn - Đoàn - Đội để kịp thời nắm bắt tình trạng học sinh. Ngoài ra nên thay đổi cách sinh hoạt lớp tùy theo tính chất công việc, mỗi tuần sinh hoạt một chủ đề, chú ý đến chủ đề bạo lực học đường trên tinh thần vừa quán triệt, vừa tư vấn cho học sinh, kể cả các giờ ngoại khóa, hoạt động ngoài giờ lên lớp.

2.3.10. Thành lập Ban công tác xã hội trường học:

- Ngay từ đầu năm học nhà trường đã thành lập ban công tác xã hội trong trường học (theo thông tư 33-/2018/Thông tư Bộ giáo dục và Đào tạo), mở hộp thư “ Điều em muốn nói” cho học sinh. Đây là nơi mà học sinh muốn trao đổi cùng các thầy cô những điều khó nói trực tiếp, các em chỉ cần gửi những tâm sự vào hộp thư này mọi điều các em muốn nói sẽ được giải quyết mà không để lộ thông tin ra ngoài khi chưa cần thiết, và hiệu quả của việc trao đổi qua hộp thư này đã được thể hiện rõ rệt.

2.4. Kết quả đạt được:

- Sáng kiến này bước đầu áp dụng trong học kỳ I năm học 2020-2021 tại trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành xã Nam Dong, huyện Cư Jút. Bản thân tôi đã nhận ra rằng vai trò của người giáo viên chủ nhiệm rất quan trọng trong công tác Giáo dục đạo đức học sinh, và khi người quản lí thực sự quan tâm, tìm tòi ra các biện pháp hay, những hướng đi tốt nhằm hỗ trợ với họ thì việc giáo dục đạo đức học sinh ở trường Trung học cơ sở trở nên nhẹ nhàng và hiệu quả hơn nhiều. Sau khi áp dụng trong học kì 1 năm học này đã thấy sự tiến bộ rõ rệt ở những học sinh mà trước đây cho là học sinh cá biệt. Cụ thể như: em Nguyễn Gia Huy lớp 8A, em Nguyễn Văn Hải lớp 7A (học sinh lưu ban), em Vũ Thùy Linh lớp 8B kỳ I năm học 2020-2021 đã có rất nhiều tiến bộ. Đặc biệt là em Nguyễn Gia Huy lớp 9A, em Nguyễn Trường Phong lớp 8A là một học sinh cá biệt năm học 2019-2020 thì nay đã được nằm trong đội cờ đỏ của trường và tham gia tích cực nhiều hoạt động có hiệu quả của nhà trường.

- Hộp thư điều em muốn nói được mở vào cuối tuần, qua theo dõi đã có rất nhiều học sinh viết thư trao đổi với thầy, cô với các bạn những điều thầm kín mà lâu nay chưa được giải bày, và đã được các thầy, cô trong ban công tác xã hội giúp đỡ, tư vấn, nhiều em đã cảm thấy vui hơn, an toàn hơn khi bước chân tới trường. Bên cạnh đó đã làm thay đổi tư duy trong việc giáo dục đạo đức học sinh cho nhiều giáo viên chủ nhiệm, từ đó ngăn chặn đáng kể được

tình trạng vi phạm đạo đức học sinh ở các khối lớp mà lâu nay nhà trường vẫn thường gặp.

3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ:

3.1. Kết luận:

- Qua thực tế về công tác chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm trong việc Giáo dục đạo đức học sinh ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Tất Thành, đối chiếu với những quy định chung của ngành, điều lệ trường học chúng ta có thể kết luận được rằng:

- Giáo viên chủ nhiệm muốn giáo dục đạo đức học sinh đạt kết quả tốt, điều quan trọng nhất là phải xây dựng được kế hoạch chỉ đạo Giáo dục đạo đức cho học sinh sát với tình hình thực tế của trường, của địa phương và phải có tính khả thi. Triển khai hướng dẫn cho giáo viên chủ nhiệm xây dựng kế hoạch cá nhân phù hợp với từng đối tượng học sinh trong lớp chủ nhiệm. Cần kiểm tra việc giáo viên chủ nhiệm thực hiện kế hoạch để có sự điều chỉnh uốn nắn kịp thời, có như vậy thì việc chỉ đạo mới đạt hiệu quả cao.

- Giáo dục đạo đức cho học sinh không dừng lại ở tiết dạy trên lớp mà là một quá trình giáo dục đồng bộ, tổng hợp của tất cả các lực lượng trong và ngoài nhà trường với hình thức giáo dục phong phú để hình thành nhân cách con người mới cho các em.

- Trong công tác chỉ đạo Giáo dục đạo đức cho học sinh, cần phải lưu ý, phải biết thu nhận nhanh chóng các nguồn thông tin, phân tích và xử lý thông tin kịp thời nhằm hạn chế sự lây lan tâm lý và đạo đức xấu trong học sinh bởi lứa tuổi học sinh trung học cơ sở dễ bị kích động, hay bắt chước nhau làm việc trái ngược với điều thầy cô và cha mẹ mong muốn.

- Việc đánh giá khen thưởng, kỉ luật học sinh phải kịp thời, nhanh chóng, nghiêm túc mới có hiệu quả.

- Tâm lý học sinh thích khen hơn chê. Vì vậy cần gần gũi, động viên học sinh hơn là quát mắng. Qua đó muốn giáo dục đạo đức cho học sinh có

hiệu quả thì người giáo viên chủ nhiệm không nên đi ngược với trạng thái tâm lý đó bởi “Cái gì xuất phát từ trái tim sẽ đi đến trái tim”.

3.2. Kiến nghị:

- Đối với nhà trường:

+ Tổ chức lớp tập huấn bồi dưỡng công tác chủ nhiệm, phương pháp giáo dục học sinh ngay từ đầu năm học.

+ Cương quyết lựa chọn giáo viên chủ nhiệm nhằm đạt yêu cầu (không bố trí giáo viên có con nhỏ, hoàn cảnh khó khăn hoặc quá dễ dãi làm công tác chủ nhiệm lớp).

+ Tổ chức nhiều hoạt động ngoại khóa bổ ích, sinh động, phù hợp với tâm lý lứa tuổi, thu hút đông đảo học sinh tham gia.

- Đối với phòng Giáo dục và Đào tạo:

+ Tổ chức các đợt tập huấn, các hội nghị chuyên đề về công tác Giáo dục đạo đức cho học sinh, cần báo cáo các sáng kiến điển hình về công tác chủ nhiệm rộng rãi trên các trường Trung học cơ sở.

+ Bổ sung kinh phí để tổ chức tốt các hoạt động ngoài giờ lên lớp đạt hiệu quả.

Do thời gian nghiên cứu sáng kiến có hạn, nên sáng kiến này không thể tránh được những thiếu sót. Tôi rất mong hội đồng khoa học, các đồng nghiệp khi tham khảo sáng kiến chân thành góp ý, bổ sung để sáng kiến hoàn thiện hơn.

Nam Dong, ngày 1 tháng 3 năm 2021

Xác nhận của đơn vị

Người thực hiện

Nguyễn Anh Quế

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Điều lệ Trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học (*Ban hành kèm theo Thông tư số: 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/9 /2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*)
2. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI (ngày 04 tháng 11- năm 2013)